

частини не витребуваних приміщень, закритті окремих відділень та ін. Сукупність таких заходів дозволить покращити фінансовий стан державного підприємства без шкоди інтересам приватних операторів та конкуренції взагалі. Тому що споживач повинен обирати ті компанії, якість послуг яких його задовольняє, а неефективні гравці повинні залишити ринок.

Підсумовуючи, слід зазначити, що наявні проблеми в діяльності Укрпошти не повинні вирішуватися за рахунок інших операторів поштового зв'язку, а мають вирішуватися заходами, спрямованими на підвищення ефективності функціонування суб'єкта господарювання, яким є Укрпошта. Інші ж оператори поштового зв'язку мають об'єднувати свої зусилля у захисті власних інтересів.

Література:

- 1.Рынок почтовых услуг хотят монополизировать. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://biz.liga.net/all/telekom/novosti/2425315-rynok-pochtovykh-uslug-khotyat-monopolizirovat-mnenie.htm>
- 2.«Новая почта» о желаниии «Укрпочты» монополизировать пересылку писем. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://delo.ua/business/novaja-pochta-o-zhelanii-ukrpochty-monopolizirovat-peresytku-pi-197132/?supdated=1365438174>
- 3.Т.Коломыченко. Пишите письма в «Укрпочту». // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://gazetavv.com/news/ukraine/79798-pishite-pisma-v-ukrpochtu.html>
- 4.«Укрпочта» хочет избавиться от конкурентов. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://economics.lb.ua/trades/2013/02/12/189089_ukrpochta_hochet_izbavitsya.html
- 5.Украина: К чему приведет монополизация почтового рынка государством. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://planetasmi.ru/blogi/comments/22734.html>

ДО ПИТАННЯ ПОРЯДКУ УКЛАДЕННЯ ШЛЮБНОГО ДОГОВОРУ

Казарян Ксенія Андріївна
аспірант юридичного факультету
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
e-mail: kazaryankseniya_90@mail.ru

Ключові слова: інститут шлюбного договору, порядок підписання, реєстр шлюбних договорів, вільний доступ до шлюбного договору.

Шлюбний договір має давню традицію в країнах Західної Європи та США, які давно визнали доцільність існування цього інституту в законодавстві. У різних країнах шлюбний договір має свої особливості, проте мета його існування однакова – можливість відійти від встановленого законом режиму майна подружжя та регулювати свої майнові, а в деяких країнах і особисті немайнові відносини, відповідно до своїх індивідуальних потреб. Так, і в Україні соціально-економічний розвиток та еволюція цивільно-правових і сімейних відносин закономірно привели до появи інституту шлюбного договору. Норми, що регулюють відносини подружжя щодо укладення шлюбного договору, зібрані у главі 10 Сімейного кодексу України.

Дослідження інституту шлюбного договору були предметом розгляду у вітчизняній та зарубіжній літературі таких науковців як І. В. Жилінкова, З.В. Ромовська, С. Я. Фурса, М.В. Антокольська, В.І Борисова, О.В. Дзера, А.С. Довгерт, Л. П. Ануфриєва та інших вчених в сфері цивільного та сімейного права. Але загальна теорія договірного права щодо подружніх договорів в Україні залишається недостатньо розвиненою, оскільки порівняно з

іншими країнами, загальний строк існування цього правового інституту в нашій державі дуже короткий.

Отже, необхідними є подальші наукові дослідження у цій сфері з метою вдосконалення функціонування цього правового механізму, а також запозичення позитивного досвіду зарубіжних країн.

Підписуючи шлюбний договір, подружжя має на меті змінити встановлений законом правовий режим майна. Такі дії часто мають значення для третіх осіб, наприклад, для контрагентів за іншими майновими договорами, для виконання судових рішень, виконавчих написів нотаріуса. Отже, виникає питання яким же чином зацікавленим особам отримати інформацію про наявність чи відсутність шлюбного договору.

Згідно зі ст. 94 СК України, шлюбний договір укладається у письмовій формі і нотаріально посвідчується. Посвідчувати шлюбні договори можуть як державні, так і приватні нотаріуси. Шлюбний договір складають не менш, ніж у двох, а як правило, у трьох примірниках, один з яких зберігається у справах нотаріальної контори, а два інші, що мають силу оригіналу, видають сторонам договору – кожному з подружжя, про що зазначено у тексті договору [1, с.105-106]. Така процедура підписання шлюбного договору передбачена законодавством України.

Звернемося до країн, де інститут шлюбного договору виник набагато раніше та має широкі розповсюдження.

Згідно ст.1394 ФЦК всі договори про майнові відносини між подружжям повинні укладатися перед нотаріусом в присутності і з одночасною згодою сторін чи їх представників. Тобто, кодекс наполягає на обов'язковій участі нотаріуса при укладенні шлюбного договору і підписання сторонами договору в присутності нотаріуса і, відповідно, одночасне посвідчення підписів сторін. При цьому сам факт укладення шлюбного договору повинен фіксуватися в свідоцтві про шлюб. Така вимога викликана необхідністю охорони різних підприємницьких відносин. Однак, захищаючи комерційні інтереси, законодавець навіть за відсутності відмітки про шлюбний договір у свідоцтві про шлюб, дозволяє подружжю заявити про наявність шлюбного договору і тим самим висловити ті чи інші правовідносини, які виникли на основі угоди з спільного законного режиму і підпорядкувати їх режиму, який передбачений шлюбним договором. Але у випадку відсутності достатніх даних про наявність шлюбного договору, тобто, наприклад, за відсутності помітки в свідоцтві про шлюб чи заяви подружжя, всі відносини подружжя з третіми особами будуть будуватися на основі законного режиму щодо їх майнових відносин. Більше того, французький законодавець в частині 4 ст. 1394 ФЦК ставить ще більші вимоги з метою захисту комерційних інтересів осіб. Встановлюється імперативна норма про публічне опублікування шлюбного договору, коли один з подружжя є комерсантом на момент укладення шлюбу чи навіть якщо він стає таким в майбутньому [2, с.114-115].

За законодавством Федеративної Республіки Німеччини, шлюбний договір повинен укладатися при одночасній присутності обох сторін і посвідчуватися нотаріусом. Згідно ст. 1412 Цивільного кодексу Німеччини відомості про шлюбні договори включені до реєстру майнових прав [3, с.356].

Якщо подружжя виключили чи змінили договором законний режим майна, то висувати заперечення щодо третьої особи, з якою один з них уклав правочин на основі таких змін лише у тому випадку, якщо шлюбний договір був внесений у реєстр майнових прав подружжя відповідного територіального суду, чи якщо третій особі було відомо про шлюбний договір на момент укладення правочину. Запис в реєстр вноситься в місцевому суді округу, де хоча б один із подружжя має постійне місце перебування. Внесення запису в реєстр здійснюється за спільною заявою подружжя. Реєстрація шлюбного договору в реєстрі – це право, а не обов'язок подружжя, а тому дійсність шлюбного договору від цього не залежить. Якщо один із подружжя займається торгівлею, то він зобов'язаний зареєструвати

шлюбний договір або за місцем проживання, або за місцем проведення торгової діяльності, якщо вони не співпадають [4, с. 52].

В законодавстві Італії шлюбний договір теж посвідчується нотаріально, а на полях свідоцтва про шлюб ставляться дата угоди, реквізити нотаріуса або дані сторін [5]. Шлюбний договір обов'язково повинен бути зареєстрований в місцевому органі влади і, крім того, якщо стосується нерухомого майна, ще й в органі, який реєструє угоди з нерухомістю [6, с.62].

Законодавство США забезпечує вільний доступ для ознайомлення зі змістом шлюбного договору, як одну з принципових вимог до його підписання. Рівень розкриття інформації варіюється від штату до штату [7].

Таким чином, можна виділити особливості процедури підписання шлюбного договору в різних країнах, які можуть бути корисними для законодавства України. Враховуючи досвід західних держав, висловлюємо пропозицію щодо створення Єдиного реєстру шлюбних договорів, який дасть змогу нотаріусам швидко перевіряти наявність чи відсутність шлюбного договору між подружжям та ознайомитися з його змістом у разі укладення договору. В якості альтернативи реєстру шлюбних договорів можна запропонувати створення Єдиного реєстру подружніх договорів, що має містити відомості про всі договори, підписані саме подружжям, наприклад, шлюбні, аліментні, поділ майна, про визначення порядку користування спільним майном та ін..

У багатьох зарубіжних країнах забезпечено вільний доступ зацікавлених осіб для ознайомлення із змістом шлюбного договору. Це правило важливо, головним чином, для відносин у сфері підприємництва. Отже, пропонуємо запровадити забезпечення вільного доступу до змісту шлюбного договору законодавством України.

Науковий керівник: д.ю.н, проф. Кібенко О.Р.

Література:

1. Лепех С. Проблеми реалізації прав на укладення та розірвання шлюбного договору [Текст] / С. Лепех // Вісник Львівського університету. Серія юридична – 2008. – № 47 – С. 103-109.
2. Олійник О. С. Правовий аналіз інституту шлюбного договору за законодавством Франції [Текст] / О. С. Олійник // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Зб. наук. праць. – Івано-Франківськ. – 2008. – Випуск XX. - С. 111 -117.
3. Гражданское уложение Германии / науч. редакторы А. Л. Маковский и др., пер. с нем. –2-е изд., доп. – М. : Волтерс Клувер, 2006. – 816 с.
4. Олійник О. С. Особливості правового регулювання інституту шлюбного договору в Німеччині: порівняльно-правовий аспект [Текст] / О. С. Олійник // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Зб. наук. праць. – Івано-Франківськ. – 2009. – Випуск XXI. - С. 49 -55.
5. Калакура В. Договірне регулювання майнових відносин подружжя в міжнародному сімейному праві / В. Калакура. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nzizvru/2010_3/p3_21.html.
6. Толстикова О.М., Дятченко Л.В. Форма брачного договору и порядок его заключения [Текст] /О.М.Толстикова, Л.В. Дятченко// Сибирский юридический вестник. – 2001. — №4. – С.61-63.
7. Gary A. Debele and Susan C.Rhode. Prenuptial Agreements in the United States. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.iaml.org/cms_media/files/prenuptial_agreements_in_the_us.pdf.